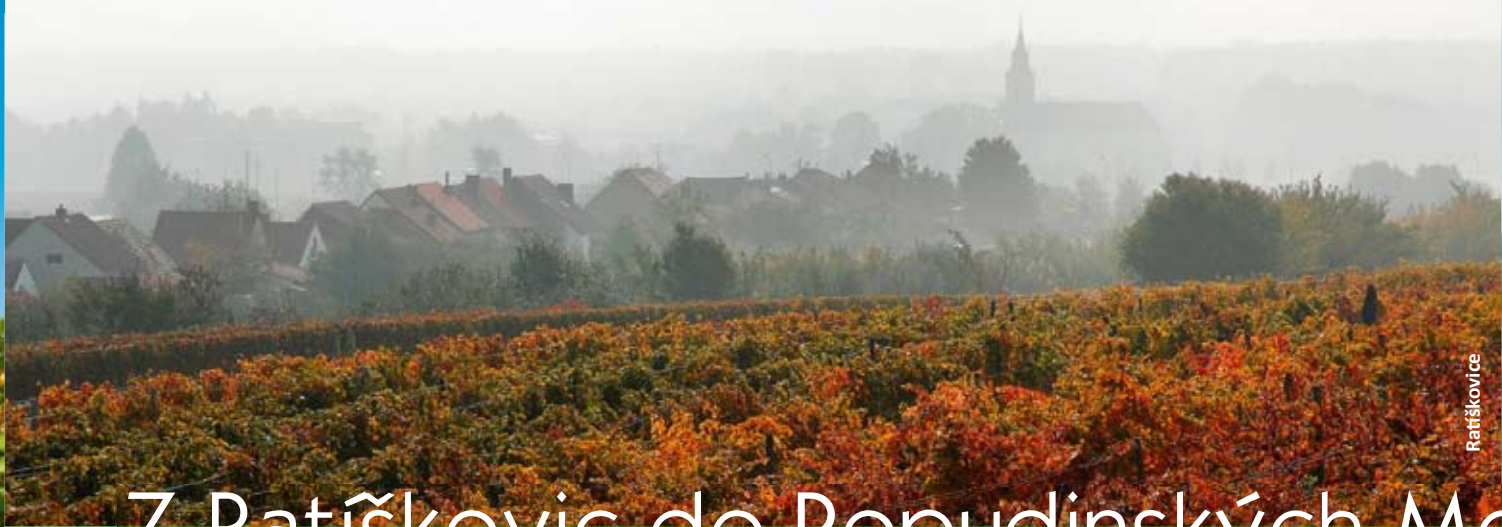

Z Ratíškovic do Popudinských Močidlů a zpět

Více než šedesátikilometrový okruh spojuje dvě významné vinařské osady na obou stranách řeky Moravy – slovácké **Ratíškovice** a **Popudinské Močidlan** na slovenském Záhoří. Přes hranice tady teče nejen víno, ale i životadárná řeka, jejíž břeh spojuje cykloturistický okruh, který nabízí atraktivní expedicí krajem památek a vina.

Ratíškovice

Než vyrazíte po zpevněné cyklostezce z Ratíškovic směrem na Růdník, navštívte ojedinělou **expozici Muzea ve vagonech** mapující působení Tomáše Bati v regionu. Projíždkou na šlapací drežině v jeho sousedství si můžete otestovat svou předstartovní kondici. První zastávka na trase je statek s chovem koní a ovcí na **Růdníku**. Je vyhledávaným odpočinkovým místem pro cyklisty i bruslaře, velkým zážitkem zejména pro městské děti je příležitost pohladit a nakrmit chovaná zvířata.

Za zaniklou osadou odbočuje vinařská stezka Podluží doprava a oranžové sklepní žudro jejího značení nás bude provázet až do Hodonína. Piščíť singletrack kopírující okraj borového lesa se změní v asfaltovou lesní cestu a po krátkém silničním úseku odbočuje trasa znovu doprava. Po lesní cestě spěje do Rohatce, malované obce, kterou v minulosti procházela obchodní cesta do Uher. Přímou na trase stezky stojí mimořádná památka na Hodonínsku – **raně gotická kaple** částečně přestavěná v 17. století.

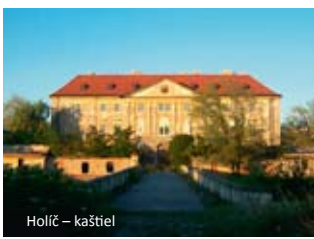
Růdník

Nezpevněný povrch vinařské stezky Podluží z Rohatce se vlní v blízkosti řeky Moravy v souběhu s dálkovou trasou č. 47. Poté co dospěje k zahradní kolonii na okraji Hodonína, odbočí doprava k silnici a po cyklostezce v jejím sousedství dosáhne správného a společenského centra regionu. Hodonínem proklíkuje trasa okruhu po cyklostezkách i místní komunikaci a těsně před náměstím odbočí směrem k Moravě. Trasa po břehu řeky ústí na mostě, za níž nás už vítá Slovenská republika.

Kopčany – žrebčín

po koruně hrázde ide priebeh úseku zovretého medzi lesom a riekou Moravou až poza obec Kopčany. Za pozornosť tu stojí návšteva bývalého **cisárskeho a kráľovského žrebčína** založeného roku 1736 Františkom Štefanom vojvodom Lotrinským. V strede obce stojí **barokový kostol sv. Štefana Kráľa** a rodný dom otca prezidenta **Tomáša Garrigue Masaryka**. Z obce smerom na Holíč vychádzame okolo

Holíč – kaštel

Kopčany – kaple

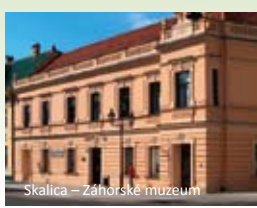
„kačenárne“ po poľnej ceste ku gotizovanej **kaplnke sv. Margity**. Úsek z Kopčan je klasická cyklotrasa, ktorá do Holíča vchádza pri najvýznamnejšej holíčskej stavebnej pamiatke – **barokovo-klasicistickým kaštieľom s opevnením, ktorý je národnou**

kultúrnou pamiatkou. Za pozornosť stojí aj manufaktúru na výrobu fajansy, v ktorej sa vyrábala slávna holíčska majolika. Po mestských komunikáciách sa dostaneme k poslednej budove veterného kameného mlyna na Slovensku z 19. storočia zvaného „Povjetrňák“, ktorý patrí medzi svetské pamiatky Holíča. Z kopca sa po poľnej spustíme ku križu, ktorý stojí na rozcestníku smerom na Trnovec. Na konci obce odbočíme doprava na účelovú asfaltovú komunikáciu, ktorá nás dovedie do Popudinských Močidlů. Pre návrat volíme bezpečnú cestnú komunikáciu cez časť Popudiny smerom na typickú vinársku obec Prietržka. V obci poza kostola a okolo cintorína smerujeme do vinohradníckej oblasti, cez lokalitu Vrádište a ďalej na Skalicu. Množstvo vinohradníckych bôd sa ťahne z oblasti Prietržky cez Vrádišskú oblasť až k mestu.

Na svahoch chotára sú rozosiata vinohrady, kde sa pestujú odrody červeného i bieleho vína. V niektorej skalickej búde môžeme ochutnať známy **Skalický rubín** – preslávený zmesku Frankovky a Portugalu a **Skalické trdlo**, prvý potravinársky výrobok na Slovensku s EU certifikáciou krajovej špeciality. Skalica je starobylé slobodné kráľovské mesto o ktorého kráse vypovedá pesnička „Skalica je pječné mjesto“. Pamiatková zóna zahŕňa 6 kostolov s dominantou **Františkánskoho kláštora**, výrazná je **Románska rotunda sv. Juraja** z 13. storočia a priľahlá **Kalvária**, milovníkom histórie odporúčame aj návštevu Zá-

Skalica – Rotunda sv. Juraja

Skalica – zámek a tržnica

horského múzea. Najväčšia vinotéka v meste sa nachádza v areáli Františkánskoho kláštora. Zo Skalice si môžu menej zdantný cyklisti trasu výletu skrátitiť spojku cez prístav Skalica a **Baťov kanál**. Po krátkom úseku kospozď vody k ústiu kanálu do rieky Moravy odbočíte doprava k ceste, po ktorej smeruje trasa cez Rohatec-kolóniu a lesné partie Moravskej Sahary do Ratíškovic.

Petrov-Piž

Hlavní okruh se vrací na Moravu z metropole a architektonické perly Záhoří po silnici do Sudoměřic. U Starého potoka můžete zabýřit k místní sklepni kolonii – je ukázkou novodobých sklepních staveb využívajících tradiční tvarosloví i příležitosti ochutnat jadrnou mléčku či burgundu některého z místních malovinářů. Jejich chuť i modrá barva značení stezky vám napoví, že jsme na Strážnicku – v někdejší kraji Pánů z Kravař. Jméno jednoho z nich nese i sousední obec, kterou již po staletí zdobí nejceněnější areál sklepních staveb v ČR, **památkově chráněná rezervace Piže**. Z Petrova nás houpává

„lumpeštrase“ přivede do Strážnice – města věhlasného folklórního festivalu a několika unikátních památek. Protože do cíle okruhu zbývá sotva patnáct kilometrů, určité navštívte alespoň **expozici Muzea vesnice jihovýchodní Moravy**.

Pět rychlých silničních kilometrů do Bzenec-přívazu nás povede ještě modré žudro Strážnické vinařské stezky, před vadiuktem ji opustíme podjezdem trati a odbočím doleva.

Závěrečný úsek přes Růdník do Ratíškovic je už spanilou jízdou borovým lesem s možností poučné zastávky u informačních tabulí, které představují **národní přírodní památku Váté písky a oblast Moravské Sahary**. Pro zvidavé se na Růdníku nabízí ještě krátká zajižďka – v závěti a stínu lesa se po perfektním povrchu vinařské stezky Podluží může vydat do Vacenovic. Příležitost shlédnout několik hodnotných sakrálních památek a navštívit živé vinařské společenství v kolonii Želby za těch pár kilometrů navíc stojí. Ratíškovický Slávin, kde můžete vinařskou expedici stylově zakončit ochutnávkou u některého z šikovných vinařů, dosáhnete po páteři Moravské vinné stezky za deset minut.

Strážnice – brána

Okolí Strážnice

Ratíškovice – Muzeum ve vagonu

Strážnice – Baťov kanál

Petrov-Piž

Strážnice – zámek

Holíč – Věterný mlyn

Holíč – Barokovo-klasicistický kaštel s opevnením (NKP)

Zajímavosti na trase

1 Ratíškovice – Šlapací drežina a Muzeum ve vagonech

Šlapací drežina zřízená na bývalé Baťově železniční vleče slouží turistům od roku 2005. Tříkilometrová trasa nabízí poznání části dopravní cesty, která ve 30. letech minulého století sloužila k přepravě uhlí z Ratíškovic do přístavu v Rohatci. V sousedství drežiny je Muzeum ve vagonech se stálou expozicí mapující působení Tomáše Bati a hornictví v regionu.

2 Petrov-Piž

Jeden z nejhodnotnějších souborů vinařských staveb na Moravě je chráněnou památkovou rezervací lidové architektury. Vinné sklepy v Pižích jsou připomínány již v 15. a 16. století, kdy podzemní „piže“ sloužily nejen k ukládání vína, ale i jako úkryt před válečnými útrapami.

Určujícím výtvarným a estetickým prvkem lokality, jejíž název je pravděpodobně odvozen od tvaru sklepů vyhloubených v poddajné žluté hlíně, jsou štíty barokních tvarů s vyjatým obloukem nad vchodem do předsklepi.

3 Rohatec – Kaple sv. Bartoloměje

Na volném prostranství před farou stojí jedna z nejceněnějších drobných sakrálních staveb na Hodonínsku. Raně gotická kaple

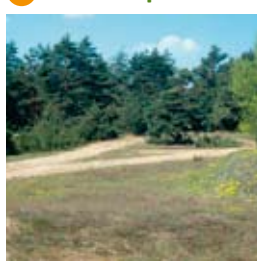
s trojbokým štítem a dochovanými architektonickými gotickými prvky. Stavba je zaklenuta křížovou klenbou s hřebínky, východní a severní stěna je osazena původními okny s lomeným obloukem v záklenu, východní okno je opatřeno jednoduchou kamennou gotickou kružbou. Kaple, o níž se předpokládá, že byla původně presbytářem stejnojmenného kostela, byla částečně přestavěná v 17. století.

4 Strážnice – Muzeum vesnice jihovýchodní Moravy

Návštěva muzea v přírodě je návratem do času, kdy ruče řemeslníků vedla pokora, cit pro uměřenost a smysl pro užití díla. Do časů roubených chaloupek s doškovými střechami, řemeslných dílen, klidu a harmonie. Skanzen je ukázkou lidového stavitelství Slovácka, jednotlivé areály představují všechny zdejší regiony. Ojedinělou část expozice tvoří soubor vinohradnických staveb a jejich zařízení, který je doplněn ukázkou vinicí.

5 Bzenec-přívaz – Váté písky

Mezi bezobratlými živočichy se vyskytují velmi vzácné druhy hmyzu a pavouků – kudlanka nábožná, ploskoroh pestrý, stepník rudý a další. Čeleď obratlovců zastupují ještěrka zelená a užovka hladká.

6 Kopčany – Kostol sv. Margity Antiochijskej

Stojí mimo obec na ľavom brehu rieky Moravy. Ako farský kostol (prvá zmienka v r. 1392) slúžil až do 18. storočia. Považuje sa za najstaršiu stojacu cirkevnú stavbu v strednej Európe. Vznikol v súvislosti s vybudovaním veľkomoravského hradiska Valy v Mikulčiciach najneskôr v 9. storočí.

7 Kopčany – Cisársky a kráľovský žrebčín (NKP)

Je unikátny hospodársky objekt z obdobia baroka tvoriaci komplex s objektom Holíčskeho zámku. Kráľovský žrebčín v Kopčanoch bol založený roku 1736 Františkom Štefanom vojvodom Lotrinským. Počas existencie chovu v Kopčanoch sa odchovali kone výlučne pre cisársky viedenský dvor. Boli to najmä karosieri, kone na reprezentačné účely, kone jazdecké, kone pre dostihy a hony, kone do záprahov pre bežnú kočiarsku službu a kone ťažné.

8 Holíč – Barokovo-klasicistický kaštel s opevnením (NKP)

Pôvodne stredoveký vodný strážny hrad na tzv. Českej ceste, bol prestavovaný okolo r. 1750 v štýle tereziánskeho barokového – klasicizmu. Baroková prestavba veľkorýso využila pevnostný charakter kaštieľa a včlenila opevnenia do celkového riešenia. Uprostred zväčša zachovaného renesančného obranného systému dnes stojí ústredná rozsiahla obytná trojpodlažná stavba kaštieľa s pôdorysom v tvare písmena U, s bočnými krídlami vytvárajúcimi court d'honneur. Ku kaštieľu patrili rozsiahly park s dodnes zachovanou alejou. Kaštieľ bol postavený za čias Márie Terézie ako letné cisárske sídlo a centrum kráľovských majetkov Habsburgovcov.

9 Holíč – Veterný mlyn (Povjetrňák)

Ide o pôsobivú kamennú trojpodlažnú budovu veterného mlyna holandského typu z osemdesiatych rokov 19. storočia, ktorá je jediná na Slovensku. Kamenná trojpodlažná budova kruhového pôdorysu má tvar valca pôvodne s otáčavou kupolovitou strieškou s dreveným veterným vertikálnym kolesom. Strieška sa podľa potreby automaticky natáčala v smere vetra. V mlyne sa prestalo mlieť po prvej svetovej vojne.

10 Skalica – Záhorské Múzeum

Záhorské múzeum sídli v renesančnom poschodovom meštianskom dome na Námestí Slobody, pôvodne to bol dom grófov Pálffyovcov z Erdödu. Neorenesančnú podobu získal na prelome 19. a 20. storočia, kedy bol dom vo vlastníctve rodiny Mittákovcov. Zrod muzeálnych aktivít možno na Záhoří pozorovať už v organizovaní zberateľskej činnosti významným skalickým rodákem, historikom Frankom Víťazoslavom Sasinkom v rokoch 1876–1881, po roku 1898 v zbierkovej činnosti pokračuje MUDr. Pavel Blaho.

11 Skalica – Rotunda sv. Juraja

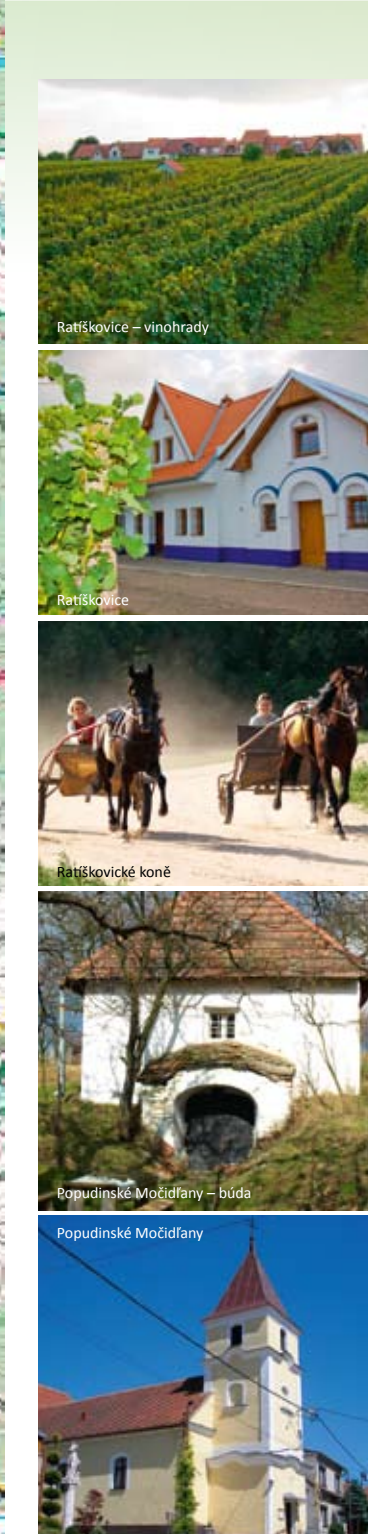

Pôvodne románska stavba pochádza pravdepodobne z prelomu 12. a 13. storočia (najnovšie sa však uvádza i prvá polovica 11. storočia). V neskorších dobách bola goticky a barokovo prestavaná. Horná časť, spojená s opevnením, plnila obrannú funkciu, spodná časť slúžila ako kaplnka. Z obdobia gotiky sa v interiéri zachovali fragmenty nástenných maľieb, zobrazujúce motív z legendy o sv. Jurajovi.

Vydala Obec Ratíškovice, náklad 5000 ks,
Texty: Jan Grombíř, Milan Holý
Fotografie: Jan Grombíř, Milan Holý, m-ARK
Redakce: PhDr. Radim Štátný
Mapa: Shocart, s.r.o.
Design: m-ARK
„TENTO MIKROPROJEKT JE SPOLUFINANCOVÁN EVROPSKOU UNÍJÍ Z PROSTŘEDKŮ FONDŮ MIKROPROJEKTŮ SPRÁVOVANÉHO REGIONEM BÍLÉ KARPATY“.
Rok vydání : 2011

LEGENDA
1 RATÍŠKOVICE
www.ratiskovice.com

 POPUDINSKÁ MOČIDLŇANY
www.popudinskemocidlňany.com

Dnešná obec vznikla zlúčením osad Popudiny a Močidlňany v roku 1954. Vyjadrením tohto spojenia je súčasný erb obce – pozostávajúci z historických motívov starých pečatí oboch spomenutých častí obce.

Popudiny sa spomínajú v roku 1392 pod názvom Popudym. V 17. storočí sa tu usadili habáni, známi výrobou keramiky. V rokoch 1730 až 1773 patrili Popudiny skalickým jezuitom a neskoršie panstvu Holíč. V 18. storočí sa obec nazývala tiež Štefánstváň kráľovská falva a počiatkom Československej republiky Štefanová. Roku 1715 mala obec 17 domácností, roku 1828 52 domov a 448 obyvateľov. Znak obce Popudiny vznikol z pečatidla datovaného rokom 1665.

Močidlňany sa roku 1392 spomínajú pod menom Mochilan. Patrili rovnako ako Popudiny k panstvu Holíč a v rokoch 1730 až 1773 skalickým jezuitom a potom Habsburgovcom. V 18. storočí sa obec nazývala Czoborfalva. Roku 1715 mala obec 10 poddanských a 13 želárskych domácností, roku 1828 64 domov a 520 obyvateľov. Začiatkom 19. storočia mali obec spolu viac obyvateľov ako v súčasnosti.

V oboch miestnych častiach sa nachádza rímsko-katolícky kostol; barokovo-klasicistický kostol sv. Štefana v Popudíňanoch postavili v roku 1831. Jeho zaujímavosťou je rokoková lampa večného svetla z druhej polovice 18. storočia. Medzi menšie drobné sakrálne pamiatky v obci patria kaplnka Panny Márie Sedembolestnej, kaplnka Svätého Jána, kaplnka Svätej Anny a Vojtkových kríž v Kameniciach. Klasicistický kostol sv. Šimona a Júdu v Močidlňanoch pochádza zo začiatku 19. storočia. Pri kostole v Močidlňanoch je umiestnený Pomník padlým v 1. svetovej vojne, kaplnka Panny Márie Lurdskej sa nachádza za kostolom v Popudíňanoch.

Vinohradníctvo

Popudinské Močidlňany patria do skalického vinohradníckeho regiónu. Keďže dnešná obec vznikla zlúčením dvoch obcí nachádzajúc sa tu aj dvoje vinice. V Popudíňanoch vinohradoch, ktoré sú umiestnené v horšie dostupnom svahovitom teréne, sa nachádzajú včasnou menšie vinice a len niekoľko vinohradníckych „búd“. V Močidlňanoch vinohradoch sa nachádzajú väčšie vinice a takmer pri každej vinici aj „búda so sklepom“. Vinicu či už v Močidlňanoch alebo Popudíňanoch vinohradoch vlastní väčšina rodákov. Ti, ktorí nemajú búdu vo vinohradoch, majúajú aspoň sklep na uskladnenie vína pri rodinných domoch v obci.

Medzi vinicami, stojí kaplnka s obrazom sv. Urbana. Každoročne v máji sa konajú v Močidlňanoch vinohradoch Urbankové oslavy spojené s miestnou kofetkovou vína a v nedelu slávnostné modlenie pri kaplnke. Vinohradníctvo v obci funguje viac ako 500 rokov. V tejto lokalite sa dári viac bielym odrodám. Pestujú sa najmä Iršay Oliver, Burgundské šedé – Burgundské, Veltlin zelená a z červených Cabernet Sauvignon, Modrý Portugal a Frankovka.